

FARNÍ INFORMÁTOR

6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 12. ÚNORA 2006

Tys mé útočiště, zahrneš mě radostí ze záchrany.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, na prosbu malomocného: „Chceš-li, můžeš mě očistit“, Pán Ježíš odpověděl: „Chci. Buď čistý!“ I my jej proto s důvěrou prosíme:

L: PANE JEŽÍŠI, OČIŠŤ NAŠE SRDCE.

- Za Svatého Otce Benedikta XVI., aby v jeho slovech i činech Církev slyšela výzvu apoštola: „Napodobujte mě, jako já Krista“.
- Za Boží Církev, aby svědectvím evangelium Ježíše Krista obvazovala rány světa, a tak shromažďovala rozptýlené v jediné společenství Božího lidu.
- Za všechny křesťany, aby si uvědomili, že jsou povoláni vydávat svědectví útěsné pravdě o zmrtvýchvstalém Kristu, který na sebe vzal tíhu zla světa.
- Za společnost, ve které vládou mocní a z níž jsou vylučováni slabí a bezbranní, nenarozené děti a nevléčitelně nemocní, za společnost tragicky poznamenanou kulturou smrti, aby nasloucháním evangelium života poznala pravdu o člověku v jeho jedinečné důstojnosti.
- Za ty, kdo na této zemi žili vírou v život věčný, ať mají podíl na slávě vzkříšení.

K: Všemohoucí věčný Bože, ty ve svém Synu shromažďuješ všechny národy. Shlédni i na tuto svou rodinu shromažďenou kolem oltáře tvého Syna a jeho Obětí uzdrav naše smýšlení, aby naše smýšlení i jednání směřovalo k tvé slávě. Prosíme o to skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – LEV 13,1-2.45-46

Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi: „Jestliže se u někoho ukáže na holé kůži vřed, strup nebo světlá skvrna – což bývají příznaky zhoubného malomocenství – ať je přiveden k veleknězi Áronovi nebo k některému z jeho synů kněží.

Malomocný, na němž se objeví tato vyrážka, ať chodí v roztržených šatech, s rozpuštěnými vlasy a se zahalenými vousy a bude volat: Nečistý, nečistý! Je nečistý po všechn čas, pokud bude mít vyrážku. Je nečistý, bude bydlet sám, musí se zdržovat mimo tábor.“

ŽALM 32

Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost, – jehož hřích je přikryt. – Šťastný je člověk, kterému Hospodin nepřičítá vinu, – v jehož duši není klamu. Vyznal jsem se ti ze svého hříchu, – svou nepravost jsem nezatajil. – Řekl jsem: „Vyznávám se Hospodinu ze své ničemnosti“, – a tys odpustil, co jsem zavinil hříchem.

Radujte se z Hospodina a těšte se, spravedliví, – jásejte všichni, kdo jste upřímného srdce.

2. ČTENÍ – 1 KOR 10,31-11.1

Bratři! Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě. Nebud'te pohoršením ani židům, ani pohanům, ani Boží církevní obci. Já se také snažím o to, abych ve všem pamatoval na druhé, a nehledím na to, co je prospěšné mně, ale na to, co prospívá všem, aby tak mohli dojít spásy. Napodobujte mne, jako já (napodobuji) Krista.

EVANGELIUM – MK 1,10-45

K Ježíšovi přišel jeden malomocný a na kolenou ho prosil: „Chceš-li, můžeš mě očistit.“ Ježíš měl s ním soucit. Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: „Chci, buď čistý!“ A hned od něho malomocenství odešlo a byl očištěn.

Ježíš ho hned poslal pryč a přísně mu nařídil: „Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očištění, jak to nařídil Mojžíš – jim na svědectví.“

On odešel, ale začal to horlivě rozlašovat a tu událost rozšiřovat, takže Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. Přesto však chodili k němu lidé odevšad.

NEEXISTUJE PRÁVO URÁŽET NÁBOŽENSKÉ CÍTĚNÍ VĚŘÍCÍCH

Tiskový sál Svatého Stolce v odpověď na různé žádosti po upřesnění postoje Svatého Stolce k nedávným znázorněním, urážejícím náboženské citění jednotlivců i celých komunit vydal toto prohlášení:

1. Právo na svobodu myšlení a vyjadřování, stvrzené *Deklarací lidských práv*, nedává právo urážet náboženské citění věřících. Tento princip platí pochopitelně pro jakékoli náboženství.

2. Lidské soužití pak vyžaduje ovzduší vzájemného respektu, k rozvíjení míru mezi lidmi i národy. Navíc, tyto formy bezuzdné kritiky či výsměchu jiným ukazují na nedostatek lidského citění a v některých případech se mohou stát nepřipustnou provokací. Studium dějin učí, že touto cestou se nezhojí existující rány v životě národů.

3. Je třeba však hned dodat, že urážky, vyřčené jednotlivcem či tiskovým orgánem, nelze přičítat veřejným institucím dané země, jejíž představitelé mohou as musí eventuelně zakročit podle principů národního zákonodárství. Stejně polítováníhodné jsou násilné protestní činy. Má-li se reagovat na urážku, nelze opomíjet pravého ducha každého náboženství. Reálná či slovní netolerance, ať vychází z kterékoli strany, buď jako skutek či jako reakce se pak vždy stává pro mír vážnou hrozbou.

„Vroucně si přeji, aby se jeho prolitá krev stala semenem naděje pro budování opravdového bratrství mezi národy“

/Benedikt XVI. v telegramu zaslaném po obdržení zprávy o zavraždění italského kněze v Turecku/

Jen několik dní předtím, než byl barbarsky zavražděn, otec Andrea Santoro poslal papeži Benediktu XVI. působivý list. Sdělil to sám Svatý Otec během generální audience Pronesl: „je to zrcadlo kněžské duše, jeho lásky ke Kristu a lidem, jeho nasazení pro maličké“.

Dopis otiskl vatikánský deník *L'Osservatore Romano*, 9. února 2006. Následuje v plném znění:

Řím, 31. ledna 2006

Svatosti,

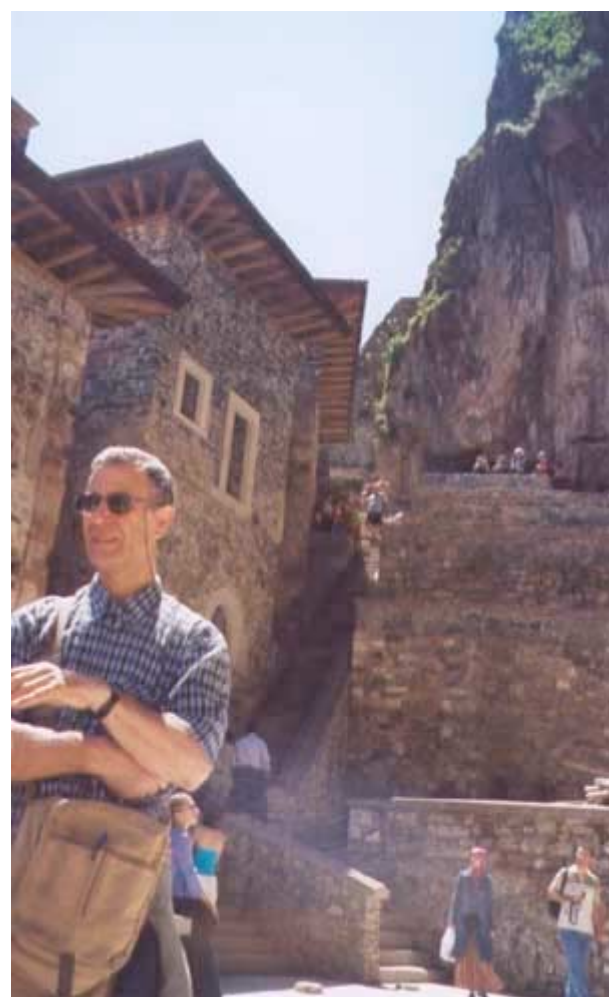
píši Vám jménem několika gruzínských žen z mé farnosti „Sancta Maria“ v Trabzonu u Černého moře v Turecku. Tato slova mi diktovali turecky a překládám je tak, jak vyšla z jejich úst a tak je budu mít u příležitosti mého příjezdu do Říma.

Jmenuji se Andrea Santoro, římskokatolický kněz „Fidei Donum“ v Turecku, v diecézi Anatolia, kde pobývám už pět let. Mé sádce tvoří z 8/9 katolíci, mnoho pravoslavných z města a muslimové, kteří tvoří 90% populace. Vy, Svatosti, jste biskupem mé rodné diecéze (Řím), ale i biskupem diecéze, do níž jsem přišel, neboť se jedná o „Apoštolský vikariát“. Z tohoto dvojího důvodu Vám posílám dopisy tří gruzínských žen:

Drahý Svatý Otče,

Pozdravujeme Vás jménem všech obyvatel Gruzie. V Ježíšově jménu Vám vyprošujeme od Boha zdraví. Jsme moc rády, že si Vás Bůh vybral za papeže. Modlete se za nás, za chudé, za nuzné celého světa, za děti. Věříme, že vaše modlitby jdou přímo k Bohu. Gruzínci jsou velmi chudí, mají dluhy, jsou bez obydlí, bez práce. Nemáme sil. Žijeme nyní Trabzonu a pracujeme. Modlete se, aby nám Bůh žehnal a stvořil v nás nové a čisté srdce. Nezapomínáme na křesťanský život a snažíme se být pro Turky dobrým příkladem v Boží jménu, aby skrze nás viděli a velebili Boha.

Máme Vám toho tolik co říci. Přijedeš-li do Trabzonu budeme moci promluvit tváří v tvář. Vás příchod bude šťastným svátkem. Od Boha Vám vyprošujeme a přejeme zdraví, mír a křesťanský život. Líbáme tvé ruce. Budeme šťastni, když nám napíšete a pošlete nějakou fotografii z vašim podpisem. Vy, jako Otec všech, modlete se za otce Andrea a Loredanu, aby jim Bůh dal sílu, a skrze ně aby v Trabzonu rostla a rozvíjela se Církev.

Máme Vám toho tolik co říci. Přijedeš-li do Trabzonu budeme moci promluvit tváří v tvář. Vás příchod bude šťastným svátkem. Od Boha Vám vyprošujeme a přejeme zdraví, mír a křesťanský život. Líbáme tvé ruce. Budeme šťastni, když nám napíšete a pošlete nějakou fotografii z vašim podpisem. Vy, jako Otec všech, modlete se za otce Andrea a Loredanu, aby jim Bůh dal sílu, a skrze ně aby v Trabzonu rostla a rozvíjela se Církev.

Maria, Marina, Maria

Jménem všech ostatních gruzínským křesťanů Vás zveme do Trabzonu při Vaší nadcházející cestě do Turecka, letos v listopadu.

Svatosti,

Připojuji se k těmto ženám a opravdu Vás zvu k nám. Je to maličké sádce, jak říkal Ježíš, který se snaží být na této zemi solí, kvasem a světlem. Vaše návštěva, byť kratinká, by byla útěchou a povzbuzením. Bude-li to Boží vůle ... A Bohu není nic nemožného!

Pozdravuji Vás a děkuji za všechno. Vaše knihy mi byly pokrmem v průběhu mých studií teologie. Požehnejte mi a Bůh ať Vám žehná a pomáhá i Vám.

P. Andrea Santoro

CHCI, BUĎ ČISTÝ

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

Dnes se už asi ten výraz zapomenul, ale na venkově se užíval: škaredá středa. Byla to středa před velikonočními svátky, dělalo se důkladné jarní čistění celé chalupy. Bylo lépe se doma neobjevovat. Věci se vynášely ven, všecko se drhlo, nebylo si nač sednout. I jídlo

bylo ten den improvizované. Čistý dům je ovšem pěkná věc, ale čistění není příjemné. Někdy je tomu tak i u lidí. Děti se obyčejně nerady umývají. Stojí to námahu, než si na to člověk navykne. Tu jde ovšem jenom o nečistotu povrchovou, ta se obyčejně snadno smyje. Kousek mýdla k tomu stačí.

Staré národy nazývaly nečistotou i nemoci, zvláště viditelné, a na prvním místě malomocenství. Kristus nemoci uzdravuje, očisťuje člověka od poskvrn. Je to symbol jeho poslání hlubšího, očistění mravního. I zlo se totiž chápe obrazně jako znečištění. Okolnost, že Kristus uzdravuje i malomocné, tj. nevléčitelné, je důkaz optimismu na poli mravním. Dají se odpustit všechny hříchy. Malomocenství je dnes vyléčitelné, ovšem jenom částečně. Dostaví-li se nemocný na léčení zavčas, není-li tělo už rozložené. Ježíš uzdravuje i takové. Znamená to, že se může napravit hříšník i v nejkritičtějších stavu.

Tuto moc očisťovat od hříchů předal církvi a ona svou funkci koná po staletí. Je potřeba si však také uvědomit, jak se to děje. Středověké hereze vycházely z jednoho principu, který považovaly za neomylný: Aby církev mohla lidi od hříchů očisťovat, musí být sama čistá nevěsta Kristova. Hříšní kněží nemohou nikoho očistit, protože potřebují očistění sami. Požadavek vypadá vznešeně. Je však na prvním místě neuskutečnitelný. Kdo může o sobě říci, že je bez hříchu? Jenom farizej. Všichni ostatní se modlí: “Pane, buď milostiv mně hříšnému!” (Lk 18,13). Nesprávnost samého principu se pak nejlíp osvětlí přirovnáním. Představme si nemocnici, do které chtějí pustit jenom zdravé. Každý se musí nejdříve venku uzdravit a pak teprve může dovnitř. Takovou nemocnici ovšem nepotřebujeme. Ale v naší situaci očisťování do hříchů by nám nesloužila ani taková církev. Vždycky jsme hájili, že hříšníci do církve patří, protože jenom v ní uvnitř se mohou očistit.

V době jednoho mezinárodního kongresu v Římě jsem se zúčastnil se skupinou účastníků výletu do okolí. Byli jsme také ve Frascati ve vile Aldobrandini. Její vznik není zrovna nejčistší. Šlo tu o defraudované církevní peníze. Průvodkyně celou historii líčila se skandalézním gustem. Ve skupině, která to poslouchala, jsem byl jediný já katolík. Nezdálo se mně proto vhodným, že se takové staré klepy vytahují pro publikum, které to

může pohoršit. Ale stal se opak. Jeden z účastníků, nekatolík, se ke mně přiblížil a pošeptal mně do ucha: „Katolická církev je zdravý organismus, stráví i takové věci a nerozmůže se z nich.“

Hříchy se skutečně v církvi odpouštějí ne nějakou magickou formulí, ale vnitřní silou milosti, životem Kristovým, který je v nás. kdo tedy mne může očistit od hříchu? Na prvním místě jsem to já sám. svobodně jsem chybil, svobodně jsem dal souhlas ke zlému. S pomocí Boží mohu svůj souhlas odvolat a napravit i škodu, kterou jsem způsobil. Ale není snad hřích, alespoň těžký, jako malomocenství v pokročilém stadiu? Katechismus učí, že je hříchem vůle oslabena a nakloněna ke zlému. Je to pravda. Kdybych zůstal sám, těžko bych po těžkých proviněních povstal. Ale zůstávám v církvi a to mně dává vnitřní sílu povstat.

Církev mně tedy dává vnitřní sílu. Ale je tu také stálá pomoc druhých. Vnější pomoci potřebujeme i při uzdravování od fyzické nemoci a často i při obyčejném umývání. Podání ruky slabému je už samo sebou pro něho posila. Když jsem byl v Kinshase v Kongu, chtěl jsem vidět leprosarium, nemocnici pro malomocné. Vedly je belgické sestry. Byly jenom tři, ale měly dobře zorganizovanou vzájemnou pomoc nemocných mezi sebou. Řekly mně, že to psychologicky dobře působí. Když nemocný přijde sem, je obyčejně velice skleslý, má černé myšlenky. ale když vidí, jak mu ostatní, kteří jsou na tom stejně, pomáhají, když objeví, že může být užitečným pro druhé, dodá jim to nové odvahy. Mně pak řekla sestra: „Nebojte se jim podat ruku. není to nakažlivé a oni si toho váží!“ Obrazně se totéž děje v církvi. Je tu organizovaná vzájemná pomoc, jak povstat z chyb a provinění.

Druhy této vzájemné pomoci v církvi jsou různé. Na prvním místě je to dobrý příklad. Už starořímské přísloví tvrdí, že je poučovaná cesta dlouhá, krátká a účinná se stává dobrým příkladem. Morálka se v antických školách učila vypravováním příkladů ze života slavných mužů. Křesťané tu metodu převzali a začali pravidelně číst životopisy svatých. Dnešní doba přeje stejnému způsobu poučení. Lidé myslí konkrétně. Přitom vidí mnoho zlého, ani ne tak kolem sebe, jako spíš ve zprávách a v novinách. jak je povzbudivé, když se vidí okolo sebe něco opačného. Byla jednou slavná mše na náměstí a mladý seminarista četl epištolu, tedy nic zvláštního. Po mši za mnou přišel nějaký člověk a pošeptal mně: „Měl jsem slzy v očích. I dnes jsou mladí, kteří mají jiné zájmy než sex.“ Kolik takových příkladů v církvi máme a kolik jich sami můžeme dávat druhým!

Jiným druhem vzájemné pomoci je dobré slovo. Službu slova považuje církev za svou základní povinnost. Vykonává se jako kázání, vydávání knih, vyučování ve školách. Ale nezapomínejme, že působí nejvíc slovo soukromé, pronesené při vhodné příležitosti. Jeden mladý důstojník byl z věřící rodiny, ale přestal náboženství praktikovat. Jednou se chystal s kamarádem vyjít ven. Jeho společník prohlásil, že chce na procesí Božího těla. On se ušklíbnul a prohodil: „To už mám dávno za sebou!“ Na to ten druhý docela klidně dodal: „I ten tvůj názor už mám za sebou a jak jsem tomu rád!“ Banální poznámka? Zapůsobila víc než deset dlouhých kázání. Kolik příležitostí máme k takovým malým službám, které se mohou projevit jako veliké!

Přirovnali jsme církev k nemocnici. V té je ovšem především pomoc odborná, kompetentní. Tomu obrazně v církvi odpovídá pomoc svátostná, zpověď, smíření s Bohem a s lidmi. Je to naznačeno v evangeliu okolností, že se uzdravení malomocní měli jít ukázat kněžím, kteří potvrdili, že jsou zdraví. Abychom si uvědomili velikost toho daru církvi, stačí si připomenout výrok sv. Augustina: „Kdyby mně dal Bůh na vybranou, zda stvořit nový vesmír nebo odpustit hříchy, vybral bych si to druhé.“ V církvi pak všichni s tímto dílem spolupracujeme.

DEUS CARITAS EST

PRVNÍ ENCYKLIKA PAPEŽE BENEDIKTA XVI. (3)

LÁSKA JAKO ÚKOL CÍRKVE

Láska k bližnímu zakořeněná v lásce k Bohu je především úkolem pro každého věřícího, ale je úkolem i pro celé církevní společenství, a to na všech jeho úrovních: od místní komunity k partikulární Církvi až k všeobecné Církvi jako celku. Také Církev, jakožto komunita musí praktikovat lásku. Důsledkem toho je, že i láska potřebuje organizaci jako předpoklad řádné komunitní služby. Vědomí tohoto úkolu bylo pro Církev zásadní už od počátku: „Všichni, kdo přijali víru, žili pospolu a měli všechno společné; kdo měli domy a majetek, prodávali je a z toho rozdělovali každému, jak kdo potřeboval“ (*Skt* 2,44-45).

Lukáš nám to vypráví ve spojení s jistou definicí Církve, mezi jejímiž ustavujícími prvky uvádí přilnutí k „učení apoštolů“, ke „společenství“ (*koinonia*), k „lámání chleba“ a k „modlitbě“ (srv. *Skt* 2,42). Prvek „společenství“, zde zpočátku nespécifikovaný, je konkretizován výše uvedenými verši: spočívá právě v tom, že věřící mají všechno společné a že mezi nimi už neexistuje rozdíl mezi bohatými a chudými (srv. *Skt* 4,32-37). S růstem Církve nebylo možné - po pravdě řečeno - toto radikální materiální

společenství udržet. Základní jádro však zůstalo: uvnitř komunity věřících nesmí být taková forma chudoby, aby někomu scházelo, co je nezbytné pro důstojný život.

Rozhodný krok v obtížném hledání řešení, jak tento základní církevní princip uskutečnit, je zřejmý v oné volbě sedmi mužů, k níž došlo na počátku služby diakonů (srv. *Skt* 6,5-6).

V prvotní Církvi totiž došlo v každodenním podělování vdov k nerovnosti mezi hebrejsky a řecky mluvící částí. Apoštolé, jimž byla svěřena především „modlitba“ (eucharistie a liturgie) a „služba Slova“, se cítili nadměrně zatíženi „službou při stole“; proto se rozhodli ponechat prvořadou službu pro sebe a druhým úkolem, i když v Církvi nezbytným, pověřit skupinu sedmi mužů. Ani tato skupina však neměla zastávat pouze technickou službu rozdělování: měli to být mužové „plní Ducha a moudrosti“ (srv. *Skt* 6,1-6). To znamená, že sociální služba, kterou konali byla zcela konkrétní, ale současně byla nepochybně i službou duchovní; jejich úřad byl tedy skutečně duchovní a plnil zásadní úkol Církve, totiž dobře uspořádané lásky k bližnímu. Vytvořením této skupiny sedmi, „diakonie - služby lásky k bližnímu, konané společně a spořádaným způsobem – byla tato nyní začleněna do základní struktury samotné Církve.

S přibývajícímí léty a postupným šířením Církve se služba lásky stala jednou z jejich podstatných oblastí, spolu s vysluhováním svátostí a hlásáním Slova: prokazovat lásku vdovám a sirotkům, vězněným, nemocným a potřebným všeho druhu patří k její podstatě stejně jako vysluhování svátostí a hlásání evangelia. Církev nemůže přehlížet službu lásky stejně jako nemůže opomíjet svátosti a Slovo. K tomu stačí uvést několik odkazů. Mučedník Justin (+kolem r. 155) popisuje v souvislosti s křesťanským slavením neděle i jejich charitativní činnost, spojenou s Eucharistií jako takovou. Zamožní dávají podle svých možností, každý kolik uzná za vhodné; biskup pak z toho podporuje sirotky, vdovy a ty, kdo jsou v nesnázi pro nemoc či z jiného důvodu, stejně i vězněné a cizince.¹ Velký křesťanský spisovatel Tertulián (+ po roku 220) vypráví, jak obětavá starostlivost křesťanů vůči potřebným vzbudila obdiv pohanů.² A když Ignác z Antiochie (+ kolem r. 117) označuje římskou Církev jako tu, která „předsedá v lásce (*agape*)“³, lze mít za to, že touto definicí chtěl jistým způsobem vyjádřit i její konkrétní charitativní činnost.

V tomto kontextu může posloužit odkaz na prvotní právní struktury, týkající se charitativní služby v Církvi. Kolem poloviny IV. století se v Egyptě vytvořila forma tzv. „*diakonie*“; v jednotlivých kláštrech šlo o instituci odpovědnou za komplex asistenčních činností právě pro poskytování charity. Z těchto začátků se v Egyptě až do VI. století vyvíjí sdružení s plnou právní způsobilostí, již občanské autority svěřují dokonce část obilí k veřejnému rozdělování. Svou diakonií – instituci, která se později rozvíjí nejen na Východě, ale i na Západě – měl pak v Egyptě nejen každý klášter, nýbrž i každá diecéze. Papež Řehoř Veliký (+604) popisuje diakonii v Neapoli. O římských diakoniích se píše počínaje VII. a VIII. stoletím; pochopitelně však už předtím, od počátku, podle zásad křesťanského života, vyložených ve Skutcích apoštolů, tvořila asistenční služba chudým a

trpícím podstatnou součást života římské Církve. Tento úkol nachází živé vyjádření v postavě diakona Vavřince (+258). Dramatický popis jeho mučednické smrti znal už svatý Ambrož (+397) a ve svém jádru nám zajisté představuje skutečnou postavu světce. Po zatčení jeho spolubratří a papeže, dostal nějaký čas, aby jako ten, kdo nese odpovědnost za péči o římskou chudinu, shromáždil poklady Církve a předal je civilním představitelům. Vavřinec rozdával chudým peníze, které měl

k dispozici a pak je představil vladařům jako skutečný poklad Církve⁴. Ať už hodnotíme historickou věrohodnost těchto detailů jakkoli, Vavřinec zůstal v paměti Církve jako vrcholný představitel církevní charity.

Zmínka o postavě císaře Juliána Odpadlíka (+363) může ještě jednou ukázat, jak podstatnou byla organizovaná a praktikovaná charita pro Církev prvních staletí. Šestiletý

¹ Srv. *I Apologia*, 67: PG 6, 429.

² Srv. *Apologeticum* 39, 7: PL 1, 468.

³ *Ep. ad Rom.*, *Inscr.*: PG 5, 801.

⁴ Srv. svatý Ambrož, *De officiis ministrorum*, II, 28, 140: PL 16, 141.

chlapec Julián zažil vraždu svého otce, bratra a dalších příbuzných hradní císařskou gardou; tuto brutalitu – ať právem či neprávem – připisoval císaři Konstancovi, který se vydával za velkého křesťana. Křesťanská víra tím byla pro něj zdiskreditována jednou provždy. Když se stal císařem, rozhodl se nastolit pohanství – dávné římské náboženství, ale současně je reformovat, aby se skutečně mohlo stát vůdčí silou impéria. V tomto ohledu se značně inspiroval křesťanstvím. Zavedl hierarchii metropolitů a kněží. Kněží museli pečovat o lásku k Bohu a bližnímu. V jednom ze svých listů⁵ napsal, že jediným aspektem křesťanství, který jej uchvátil, byla charitativní činnost církve. Vedle systému charitativní činnosti Církve proto jako klíčový bod postavil podobnou činnost odpovídající jeho náboženství. „Galilejců – říkával – tak získali svou popularitu. To je třeba napodobit a překonat. Tím tedy císař potvrdil, že příznačnou charakteristikou křesťanského společenství, Církve, byla právě charita.

Když jsme dospěli až sem, shrňme z našich úvah dvě podstatná fakta:

a) Vnitřní povaha církve se vyjadřuje trojím úkolem: hlásáním Božího slova (*kerygma-martyria*), slavením svátostí (*leiturgia*) a službou lásky (*diakonia*). Jsou to úkoly, které se vzájemně předpokládají a nelze oddělit jeden od druhého. Charita není pro Církev jakýmsi druhem asistenční sociální činnosti, kterou by bylo možné přenechat i jiným, ale patří k její přirozenosti, je neodmyslitelným výrazem její samotné podstaty⁶.

b) Církev je Boží rodina ve světě. V této rodině nesmí nikdo trpět nedostatkem nezbytného. *Caritas-agape* však současně překračuje hranice Církve; podobenství o milosrdném Samaritánu zůstává srovnávacím kritériem, ukládá všeobecnost lásky, která se obrací vůči potřebnému, jehož jsme „náhodou“ potkali (srv. *Lk 10,31*), ať je to kdokoli. Při zachování této univerzality příkázání lásky tu však je i specificky církevní požadavek - totiž právě, aby v samotné Církvi, jakožto rodině, žádný člen nestrádal nouzí. V tomto smyslu platí slova listu Galatánům: „Dokud tedy máme k tomu příležitost, prokazujme dobro všem lidem, ale zvláště těm, kdo vírou patří s námi do stejné rodiny“ (6,10).

SPRAVEDLNOST A LÁSKA

Už od 19. století se proti charitativní činnosti Církve vznášela námitka, která pak nabrala na důrazu zvláště v marxistickém myšlení. Říká se, že chudí nepotřebují charitativní díla, nýbrž spravedlnost. Charitativní díla – almužny – byly ve skutečnosti pro bohaté, způsobem, jak

⁵ Srv. *Ep. 83*: J. Bidez, *L'Empereur Julien. Œuvres complètes*, Parigi 1960², t. I, 2^a, p. 145.

⁶ Srv. Kongregace pro biskupy, *Direttorio pro pastorační službu biskupů, Apostolorum Successores* (22 února 2004), 194: *Città del Vaticano* 2004, 2^a, 205-206.

se vyhnout nastolení spravedlnosti a jak uklidnit svědomí. Přitom však setrvat na svých postojích a šidit chudé v jejich právech. Místo přispívání k udržení stávajících podmínek prostřednictvím jednotlivých děl lásky, je třeba vytvořit spravedlivý řád, v němž by měli všichni svůj podíl na jmění světa a už by tedy charitativní díla nepotřebovali. Je třeba uznat, že v této argumentaci je cosi pravdy, ale také nemálo omylů. Je pravdou, že základní normou státu musí být prosazování spravedlnosti a že cíle spravedlivého sociálního řádu je zaručit každému jeho podíl na společných dobrech, při zachování principu subsidiarity. To stále zdůrazňovalo křesťanské učení o státě i sociální nauka Církve. z historického pohledu vstoupila do nové situace Vytvořením průmyslové společnosti v devatenáctém století vstoupila – z hlediska historického - otázka kolektivního spravedlivého řádu do nové situace. Vznik moderního průmyslu odsunul staré sociální struktury a s masou pracujících vyvolal radikální změnu ve složení společnosti, v němž se rozhodující otázkou stal vztah mezi kapitálem a prací, otázkou, jež byla předtím neznámá. Od nynějška se výrobní struktury a kapitál staly novou mocí, která – vložena do rukou malé hrstky lidí, - vedla k tomu, že pracující masy přišly o svá práva a proti tomu se musely vzbouřit.

Je třeba přiznat, že představitelé Církve si jen pomalu uvědomovali, že problém po spravedlivé struktuře společnosti se klade novým způsobem. Nescházeli průkopníci: jedním z nich byl například mohučský biskup Ketteler (+1877). V odpověď na konkrétní potřeby vznikaly rovněž kroužky, sdružení, svazy, federace a především nové řeholní kongregace, které v devatenáctém století nastoupily do boje proti chudobě, nemocem a nedostatkům v oblasti výchovy. V roce 1891 vstoupil na scénu papežské magistérium s encyklikou *Rerum novarum* Lva XIII. Po ní, v roce 1931, následovala encyklika Pia XI. *Quadragesimo anno*. Blahoslavený papež Jan XXIII. Zveřejnil v roce 1961 encykliku *Mater et Magistra*, zatímco Pavel VI. v encyklice *Populorum progressio* (1967) a v apoštolském

listu *Octogesima adveniens* (1971) důrazně zaměřil na sociální problematiku, která se v té době vyhrtila především v Latinské Americe. Můj velký předchůdce Jan Pavel II. nám zanechal trilogii sociálních encyklik: *Laborem exercens* (1981), *Sollicitudo rei socialis* (1987) a konečně *Centesimus annus* (1991). Tak se v konfrontaci se stále novými situacemi a problémy vyvinula katolická sociální nauka, která byla v roce 2004 organicky představena v *Kompendiu sociální nauky katolické Církve*, vydaném Papežskou radou *Iustitia et Pax*. Marxizmus ukázal na světovou revoluci a její přípravu jako na univerzální lék sociální problematiky: prostřednictvím revoluce a následné kolektivizace výrobních prostředků – tvrdilo se v této doktríně – mělo jít všechno znenadání jinak a lépe. Tento sen vybledl. V tíživé situaci, v níž se dnes nacházíme i z důvodu globalizace ekonomiky, stala se sociální nauka Církve základním ukazatelem, který předkládá platné orientace, přesahující její hranice: k těmto orientacím – tváří v tvář postupnému rozvoji – se musí přistupovat v dialogu se všemi, kdo mají vážnou starost o člověka a jeho svět.

Pro ještě pečlivější definování vztahu mezi nezbytným úsilím o spravedlnost a službou lásky, je třeba uvést dvě zásadní faktické situace:

a) Spravedlivý řád společnosti a státu je ústředním úkolem politiky. Stát, který by se neřídil spravedlností, by se zúžil na velkou bandu zlodějů, jak jednou řekl svatý Augustin: „*Remota itaque iustitia quid sunt regna nisi magna latrocinia?*“.⁷ K základní struktuře křesťanství patří rozlišení mezi tím, co je císařovo a tím, co je Boží (srv. *Mt 22,21*), totiž rozlišování mezi státem a Církví nebo, jak říká II. vatikánský koncil, autonomií časných věcí.⁸ Stát nemůže ukládat náboženství, ale musí zajišťovat jeho svobodu a pokoj mezi příslušníky různých náboženství; Ze své strany pak Církev, jakožto sociální vyjádření křesťanské víry, má svou nezávislost a žije na základě víry svůj komunitní život, který stát musí respektovat. Tyto dvě sféry jsou odlišné, vždy však ve vzájemném vztahu.

Spravedlnost je tedy cílem a tedy i vnitřním měřítkem každé politiky. Politika je víc než jen prostou technikou, jak definovat veřejná zřízení: její původ i cíl spočívá právě ve spravedlnosti, a ta má etickou povahu. Stát tak nevyhnutelně stojí před otázkou: jak tady a teď uskutečnit spravedlnost? Tato otázka však předpokládá jinou, mnohem radikálnější: co je spravedlnost? Tento problém se týká praktického rozumu; ovšem k tomu, abychom dokázali správně jednat, je třeba vždy znovu a znovu rozum očistovat, protože jeho etická zaslepenost, vyplývající z převahy zájmu a moci, jež oslepuje, zůstává nebezpečím, které nelze nikdy zcela vyloučit.

V tomto bodě se politika a víra dotýkají. Jistě, víra má svou specifickou povahu setkání s živým Bohem – setkání, které nás otvírá novým horizontům značně přesahujícím prostor, který je vlastní rozumu. Současně však

je očistující silou samotného rozumu. Vycházejíc z Boží perspektivy, zbavuje rozum jeho zaslepeností a tak mu pomáhá být více sám sebou. Víra tím umožňuje rozumu, aby konal své poslání jak nejlépe umí a lépe viděl, co je mu vlastní. Právě v tom spočívá katolická sociální nauka: nechce udělovat Církví moc nad státem. Ani nechce ukládat své perspektivy a způsoby chování těm, kdo víru nesdílejí. Chce pouze přispět k očistění

⁷ *De Civitate Dei*, IV, 4: CCL 47, 102.

⁸ Srv. pastorační konstituce o Církví v současném světě, *Gaudium et spes*, 36.

rozumu a nabídnout svou pomoc, aby to co je spravedlivé mohlo být tady a teď uznáno a posléze i uskutečněno.

Argumenty sociální nauky Církve vycházejí z rozumu a přirozeného práva, tedy z toho co odpovídá přirozenosti každé lidské bytosti. Ví také, že není úkolem Církve, aby tuto nauku sama politicky prosazovala: chce sloužit formaci vědomí v politice a přispívat k tomu, aby rostlo vnímání skutečných požadavků spravedlnosti a spolu s nimi ochota podle nich jednat, i když by to protirečilo situacím osobního zájmu. To znamená, že budování spravedlivého sociálního a státního uspořádání, díky němuž každý dostává, co mu náleží, je základním úkolem, jehož se musí vždy znovu zhostit každá generace. Vzhledem k tomu, že jde o úkol politický, nemůže se ho bezprostředně zhostit Církev. Ale protože je to současně prvořadý lidský úkol, je povinností Církve nabídnout toto očistění rozumu a prostřednictvím etické formace svůj specifický přínos, aby se požadavky spravedlnosti staly srozumitelnými a politicky uskutečnitelnými.

Církev nemůže a nesmí brát do svých rukou politický boj k uskutečnění co možná nejlepší společnosti. Nemůže a nesmí se stavět na místo státu. Ale nemůže a nesmí ani zůstat na okraji boje za spravedlnost. Musí se do něj zapojit cestou rozumové argumentace a burcovat duchovní síly, bez nichž spravedlnost, která vždy vyžaduje i odříkání, se nemůže prosadit a prosperovat. Spravedlivá společnost nemůže být dílem Církve, nýbrž musí být utvářena politikou. Hluboce ji však zajímá nasazení pro spravedlnost tím, že usiluje o otevřenost rozumu a vůle pro požadavky dobra.

b) Láska – *caritas* – bude vždy nezbytná, a to i v nejspravedlivější společnosti. Neexistuje žádné státní uspořádání, které by dokázalo učinit službu lásky nadbytečnou. Kdo by se chtěl zbavit lásky, je s to zbavit se i člověka jako takového. Vždy bude existovat utrpení vyžadující útěchu a pomoc. Vždy bude samota. Vždy budou i situace materiální nouze v nichž je nezbytná pomoc v rovině konkrétní lásky k bližnímu⁹. Stát, který se o to všechno chce postarat, jenž bere všechno na sebe, se nakonec stává byrokratickou instancí, která nedokáže zajistit to podstatné, co trpící člověka – každý člověk – potřebuje: osobní láskyplné věnování. Nepotřebujeme stát, který by všechno řídil a ovládal, nýbrž stát, který – v rovině principu subsidiarity – velkoryse uznává a podporuje iniciativy, jež vzcházejí z různých společenských sil a

⁹ Srv. Kongregace pro biskupy, Direktář pro pastorační službu biskupů *Apostolorum Successores* (22 února 2004), 197: Città del Vaticano 2004, 2^a, 209.

spojují spontánnost s blízkostí lidem, kteří potřebují pomoc. Jednou z těchto živých sil je Církev: v ní pulzuje dynamika lásky, podněcovaná kristovým Duchem. Tato láska neposkytuje lidem jen hmotnou pomoc, ale také posilu a péči o duši, pomoc často mnohem nezbytnější než hmotná podpora. Tvrzení, podle něhož by spravedlivé struktury měly učinit charitativní díla nadbytečnými ve skutečnosti skrývá materialistické chápání člověka: předsudek, podle něhož člověk žije „pouhým chlebem“ (Mt 4,4; srv. Dt 8,3) – přesvědčení, které člověka ponižuje a znevažuje právě to, co je specificky lidské.

V životě Církve tak nyní můžeme přesněji určit vztah mezi úsilím o spravedlivé uspořádání státu a společnosti na jedné straně a organizovanou charitativní činnost na straně druhé. Viděli jsme, že formování spravedlivých struktur není bezprostředním úkolem, nýbrž patří do sféry politiky, totiž do oblasti rozumu odpovědného sobě sama. V tomto je úkol Církve zprostředkující, neboť jí přísluší přispívat k očišťování rozumu a k burcování morálních sil, bez nichž se nedají spravedlivé struktury vybudovat, ani nemohou dlouho fungovat.

Bezprostřední úkol usilovat o spravedlivé uspořádání společnosti je naopak vlastní věřícím laikům. Jako občané státu jsou povoláni osobně se podílet na veřejném životě. Nemohou se proto zříci „mnohotvárné a různorodé činnosti ekonomické, sociální, legislativní, administrativní a kulturní, určené k tomu, aby organicky a institucionálně rozvíjela *společné dobro*“¹⁰. Posláním věřících laiků je tedy správným způsobem utvářet společenský život, respektovat jeho oprávněnou autonomii a spolupracovat s ostatními občany dle odpovídajících kompetencí a vlastní odpovědnosti¹¹. I když specifická vyjádření církevní lásky nemohou splývat s činností státu, zůstává nicméně pravdou, že láska musí oživovat veškerou existenci věřících laiků a tedy i jejich politickou aktivitu, prožívanou jako „sociální charitu“¹².

Církevní charitativní organizace však vytvářejí vlastní *opus proprium*, jim zcela vlastní úkol, v němž nespolupracuje souběžně, nýbrž jedná jako přímo odpovědný subjekt, když koná, co odpovídá její povaze. Církev nemůže být nikdy zproštěna od prokazování lásky jakožto organizované činnosti věřících, a na druhé straně, nikdy nenastane situace, v níž by nebylo třeba lásky každého jednotlivého křesťana, protože člověk bude kromě spravedlnosti vždy potřebovat lásku.

/dokončení příště

BEATIFIKAČNÍ PROCES P. TOMÁŠE TÝNA OP ZAHÁJEN

V sobotu dne 25. 2. v 11.30 hodin zahájí během chórové liturgie hodin boloňský arcibiskup Carlo Caffarra v bazilice sv. Dominika diecézní fázi beatifikačního procesu brněnského rodáka a dominikánského kněze Tomáše Týna.

Tomáš Týn se narodil 3. května 1950, manželům MUDr. Zdeňkovi Týnovi a MUDr. Ludmile Týnové, rozené Konupčíkové, jako první ze tří dětí. Po sovětské invazi do Československa r. 1968 rodina Týnova emigrovala do tehdejšího západního Německa, kde také Tomáš vstoupil do dominikánského řádu. Svoje studia však dokončil v italské Boloni, kde také jako člen České dominikánské provincie složil dne 7. října 1973 slavné řeholní sliby. Studia zakončil doktorátem teologie v Římě, kde ho papež Pavel VI. 29. června 1975 vysvětil na kněze. Tentýž den en otec Tomáš nabídl soukromým slibem svůj život

¹⁰ Jan Pavel II, postsynodální apoštol. exhortace *Christifideles laici* (30 prosince 1988), 42: AAS 81 (1989), 472

¹¹ Srv. Kongregace pro nauku víry, *Doktrinální nota o některých otázkách, týkajících se nasazení a chování katolíků v politickém životě* (24. listopadu 2002), 1: *L'Osservatore Romano*, 17 ledna 2003, str. 6

¹² *Katechismus katolické Církve*, 1939.

Bohu, jako smírnou oběť za svobodu pronásledované Církev ve své vlasti. Další léta pak strávil v Boloni jako kazatel, zpovědník, duchovní vůdce, ale také jako profesor teologie a filosofie na dominikánské fakultě, kde byl r. 1980 byl zvolen viceregentem. Jeho akademická činnost se vyznačovala jak velkou šíří zájmů (metafyzika, etika, teologie milosti a ospravedlnění, teologie M. Luthera), tak velkou znalostí a důrazem na učení sv. Tomáše Akvinského, kterého nejen dobře znal, ale dovedl i kriticky podat a obhájit. Jako apoštol se obracel na překvapivě široké publikum od skautů, přes dominikánské terciáře až po lidi zcela nevěřící nebo velmi vzdálené Církvi. Láska k řeholnímu životu žitému podle klášterních pravidel mu vydržela po celý život. Velmi se také zasazoval za ochranu nenarozeného života, mariánskou úctu v duchu sv. Ludvíka Grignona z Montfortu a o latinskou liturgii sv. Pia V., kterou sloužil každý týden pro veřejnost.

V říjnu roku 1989 byl náhle zasažen prudkými bolestmi a lékaři mu diagnostikovali zhoubný nádor s metastázemi v břišní dutině. Jeho rodiče ho nechali převést do Německa, kde mu jako lékaři chtěli poskytnout co nejkvalifikovanější pomoc. Postupující metastázy však působily otci Tomáši jen větší bolesti. Až do posledních dnů pracoval na svém největším a později vydaném díle, díle

Metafisica della sostanza, čítajícím bezmála tisíc stran. Ráno 1. ledna 1990 byl převezen do nemocnice v Heidelbergu, kde své nemoci v 11 hod. podlehl. Pohřben byl 5. ledna na hřbitově v Neckargemündu. Jeho hrob zdobí prostý, ale výmluvný nápis v latině: *Introibo ad altare Dei* (Vystoupím k oltáři Božímu), slova 43. žalmu. Brzy po smrti začali jeho hrob i dům kde dožil, navštěvovat poutníci, zvláště z Itálie a z České republiky, kteří se k němu obraceli o pomoc v soukromých modlitbách. Četné žádosti věřících pak v roce 2003 přiměly provinciála České dominikánské provincie, že podal oficiální žádost o zkoumání jeho života a ctností prostřednictvím generálního postulátora dominikánského řádu u římské Kongregace pro svatořečení.

V sobotu 25. 2. budou slavnostnímu zahájení kromě boloňského arcibiskupa, místních dominikánů a věřících také přítomni zástupci freiburgské diecéze, aktor celé kauzy a provinciál České dominikánské provincie ThDr. Benedikt Mohelník OP, generální postulátor ThDr. Vito Gomez OP, a dva jmenovaní vicepostulátoři - ThDr. Giovanni Cavalcoli OP a PhLic. Efrém Jindráček OP. Brněnskou diecézi, ve které se Tomáš Týn narodil, zastoupí Mons. Jan Mráz, rektor Papežské koleje Nepomucenum v Římě, a vícerektor Mons. František Koutný. Kromě mnoha jiných Tomášových ctitelů prislibila účast i rodina Týnova, žijící dnes v Německu.

HRADIŠŤAN

s Jiřím Pavlicou

V PUSTIMĚŘI

VELIKONOČNÍ KONCERT

CIMBÁLOVÉ MUZIKY

NEDELE 30. DUBNA 2006 V 16H

CHRÁM SV. BENEDIKTA V PUSTIMĚŘI

U PŘÍLEŽITOSTI VÝROČÍ JEHO POSVĚCENÍ

POŘAD BOHOSLUŽEB: 11. – 19. února 2006

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 11. února	PANNA MARIA LURDSKÁ SVĚTOVÝ DEN NEMOCNÝCH	PODIVICE 17.00	MŠE SVATÁ S UDÍLENÍM SVÁTOSTI NEMOCNÝCH za + Bohuslava POSPÍŠILA, manželku a duše v očistci
NEDEĚLE 12. února	6. NEDEĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Ludmilu ADAMCOVOU manžela a rodiče z obou stran
		DRYSICE 9.30	na poděkování za dar zdraví během 60 let manželství
PONDĚLÍ 13. února	PONDĚLÍ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
ÚTERÝ 14. února	ÚTERÝ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
STŘEDA 15. února	STŘEDA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 15.00	pohřeb: pan Vítězslav BROKEŠ
ČTVRTEK 16. února	ČTVRTEK 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
PÁTEK 17. února	PÁTEK 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
SOBOTA 18. února	SOBOTA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
NEDEĚLE 19. února	7. NEDEĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování za 60 let manželství a Boží požehnání
		DRYSICE 9.30	za + Stanislava KUPČÍKA, +sestry a rodiče z obou stran
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za 80 let života

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA

PUSTIMĚŘ: 4.600,-Kč; **DRYSICE:** 1.900,-Kč; **PODIVICE:** 2.300,-Kč
PÁN BŮH ZAPLAŤ VŠEM, KDO PAMATUJETE NA POTŘEBY SVÉ FARNOSTI.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC ÚNOR 2006

1. Aby si mezinárodní společenství stále více uvědomovalo naléhavou povinnost skoncovat s obchodováním s lidmi.
2. Aby si věřící laici v misiích uvědomili nezbytnost sloužit své zemi i větším nasazením v politickém a společenském životě.
3. Aby se zasvěcený život stále více otvíral duchovnímu a apoštolskému sdílení laiků.
4. Aby Maria, neúnavná v plnění závazků vůči Bohu, vědoma si přijatých darů a obětující v chrámě, vedla i nás k tomu, abychom svůj život činili obětí, v níž bude mít Bůh zalíbení.

FARNÍ INFORMÁTOR, XII. ročník, týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer.cz.